

Dhr. P. De Pauw
Ed. De Kosterstraat
1140 BRUSSEL

Brussel,

O/Ref : GM/SGL2.88/s.436

Geachte Heer,

Betreft : SINT-GILLIS. Lausannestraat 1-3. Woning en atelier Hennebicq. Restauratie van het salon en het atelier.

De KCML ontving op 4 juni jl. een aanvraag vanwege de Directie Stedenbouw om eensluitend advies uit te brengen over de unieke vergunning die door u werd aangevraagd voor de restauratie van het salon en het atelier van bovenvermeld goed.

Tijdens haar vergadering van 11 juni jl. heeft onze Commissie dit dossier een eerste maal bestudeerd. Hierbij rezen een aantal bemerkingen en vragen in verband met de opties die naar voor worden geschoven. Teneinde over dit dossier een eensluitend advies te kunnen formuleren tijdens de vergadering van 25 juni ek. acht de Commissie het noodzakelijk het gebouw ter plaatse te bezoeken. Zoals afgesproken zal dit bezoek, in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de KCML plaatsvinden op maandag 23 juni 2008 om 9u30.

Wij maken u ook reeds de opmerkingen en vragen van de Commissie over, zodat deze tijdens het voornoemde plaatsbezoek verder besproken kunnen worden en u hierop reeds zoveel mogelijk een antwoord kan formuleren. Om haar eensluitend advies te kunnen uitbrengen op 25 juni vraagt de Commissie u ook een schriftelijk antwoord in te dienen op haar secretariaat, en dat uiterlijk op dinsdag 24/06 (voor 17u).

Restauratie van het salon

De kleurenstudie die werd uitgevoerd toont aan dat de wanden en het binnenschrijnwerk van het salon oorspronkelijk een grijsblauwe afwerking hadden. De panelen waren voorzien van een behangpapier waarin diezelfde tint opnieuw voorkwam, samen met goud en bloemmotieven. Het plafond is voorzien van gemaroufleerde doeken en moulures met een polychrome afwerking.

Het schrijnwerk werd éénmaal overschilderd in een beige tint; over het eerste behangpapier werden later nog twee lagen behangpapier aangebracht.

In de aanvraag wordt voorgesteld het houtwerk te herschilderen in een identieke kleur als de bestaande; het lastenboek voorziet voor de invulpanelen eveneens een "identieke kleur als het bestaande behangpapier" (welke laag?).

De KCML betreurt dat de uniforme beige tint voor de afwerking van de wanden en het binnenschrijnwerk van het salon zou worden behouden. ***Ze pleit voor een terugkeer naar de***

originele kleurstelling (grijsblauwe tint) van deze elementen, hetgeen ook coherent is met het behoud van de oorspronkelijke kleurstellingen van het plafond. Voor wat de invulpanelen betreft acht de Commissie het logisch hier opnieuw een behangpapier aan te brengen. Hierbij is ze niet gekant tegen een hedendaags behangpapier, in zoverre dit aansluit bij en coherent is met de grijsblauwe tint die het oorspronkelijke interieur kenmerkte. Ze vraagt dus aan de bouwheer de opties voor de kleurstellingen van het salon op die wijze te herzien.

Voor de wat de restauratie van de **gemaroufleurde doeken** betreft dient nog te worden verduidelijkt **op welke wijze en met welke producten deze precies zullen gereinigd worden**. Ook wat de **afwerkingslaag** van die doeken betreft bestaat nog onduidelijkheid. Volgens sommige bestekken werd hier een – ondertussen sterk vervuilde - vernislaag op aangebracht; maar volgens andere is er geen afwerkingslaag aanwezig (bestek van *Atelier de conservation et de restauration d'oeuvres d'art*). De Commissie vraagt uitsluitel over dit punt; ze wijst er ook op dat dergelijke doeken vaak zeer mat afgewerkt waren om ze op wandschilderingen te doen lijken. Het aanbrengen van een satijnglanzende vernislaag kan dus alleen worden goedgekeurd als blijkt dat dit overeenstemt met de oorspronkelijke toestand. **Indien over dit punt geen definitief antwoord kan worden geven binnen de huidige termijn, dan vraagt de Commissie dit achteraf voor te leggen aan de DML die haar voorafgaande goedkeuring moet geven over de reinigingsmethode, op basis van een proefuitvoering, en over het eventueel aanbrengen van een afwerkingslaag.**

Restauratie van het atelier

Het binnenschrijnwerk is volgens de kleurenstudie vandaag donkerbruin geschilderd; de oorspronkelijke afwerkingslaag is imitatie-eik. Voor wat de behandeling van het schrijnwerk betreft, zijn er tegenstrijdigheden in het dossier. **In de kleurenstudie is sprake van een restauratie van de bestaande toestand; het lastenboek vermeldt een “houtimitatiebeschildering (oude donkere eik)”, identiek aan de bestaande (welke laag?). De Commissie vraagt verduidelijking op dit punt.** Een terugkeer naar de initiële houtimitatie lijkt de meest aangewezen optie (ter plaatse te verifiëren).

De afwerking van de muren bleek oorspronkelijk een beige behangpapier boven de eerste moulure en een behangpapier met houtimitatieschildering tot aan de eerste moulure. Later werd nog een tweede moulure aangebracht. De twee onderste registers werden vervolgens van twee lagen behangpapier met houtimitatie voorzien. Het voorstel, zoals beschreven in het lastenboek, is de wanden volledig te herschilderen in de huidige kleur van het plafond (beige), hetgeen eveneens een overschildering is. Het plafond bleek aanvankelijk in een donkerbruine kleur te zijn geschilderd. Er wordt eveneens voorzien het pleisterwerk te herstellen en een verstevigende laag (glasvlies) aan te brengen.

De Commissie meent dat de voorstellen voor het salon weinig duidelijk zijn en elkaar soms tegenspreken. Ze verzet zich niet tegen het behoud van de lichte, beige tint van het plafond, hetgeen de leefbaarheid van dit vertrek ten goede moet komen (de oorspronkelijke zenitale verlichting via het bovenlicht werd immers spijtig genoeg niet hersteld). **Voor de kleur van de wanden meent ze dat een imitatie houtafwerking tot de eerste moulure coherent lijkt met een terugkeer naar de oorspronkelijke afwerking van het schrijnwerk. De hoogte van de eerste moulure stemt ook beter overeen met de onderverdeling van de deuren. Vanaf de eerste moulure kan de beige tint van de oorspronkelijke afwerking worden weerhouden.** Dit alles moet ter plaatse nog verduidelijkt worden. Het herstel van het pleisterwerk (met aangepaste

producten) kan vanzelfsprekend goedgekeurd worden. ***De Commissie formuleert echter voorbehoud bij het aanbrengen van een verstevigende laag.*** Ze vraagt de afwerkingslagen op de pleister aan te brengen en hierbij ook de voorschriften van het lastenboek (olieverven) nauwkeurig op te volgen.

Tot slot wijst de Commissie erop dat op voorhand een proefuitvoering van de nieuwe afwerkingslagen en kleurstellingen (zowel op de wanden als op het schrijnwerk) van beide vertrekken ter goedkeuring moet worden voorgelegd.

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

G. VANDERHUSLT
dd. Voorzitter

Kopie naar : B.R.O.H. – D.M.L. (S. Duquesne)